

Régiók Bizottsága vélemény – Tárgy: „A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: i2010: digitális könyvtárak”

(2006/C 229/07)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Bizottság i2010 – *digitális könyvtárak* című közleményére a Tanács, az Európai Parlament, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága számára (COM(2005) 465 final);

tekintettel a Régiók Bizottsága elnökének 2006. január 24-ei döntésére, amellyel megbízta a „Kultúra és oktatás” szakbizottságot, hogy a fenti témában véleményt alkosson;

tekintettel véleményére az Európai Bizottság i2010: *európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért* című, a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának szóló közleményéről;

tekintettel a „Kultúra, oktatás és kutatás” szakbizottság által 2006. április 4-én elfogadott véleményre (CdR 32/2006 rev.1) (előadó: Jyrki Myllyvirta, Mikkeli város polgármestere (FI/EPP));

2006. június 14–15-én tartott 65. plenáris ülésén (a június 15-i ülésnapon) elfogadta az alábbi véleményt.

1. A Régiók Bizottságának álláspontja

A Régiók Bizottsága

1.1 **üdvözi** az Európa kulturális örökségének digitalizálására és digitális könyvtárak kialakítására irányuló kezdeményezésre vonatkozó javaslatot, és **hangsúlyozza**, hogy ez igen fontos eleme az Európai Bizottság i2010 – *európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatottságért* elnevezésű kezdeményezésének, amelynek teljes megvalósítása nélkül nem képzelhető el az európai versenyképesség javítása;

1.2 **kiemeli**, hogy a kulturális örökség digitalizálását, online hozzáférhetőségét és megőrzését az összes európai országban, régióban és városban, valamint az összes nyelven támogatni kell, olyan módon, ami hozzájárul a kulturális és nyelvi sokszínűség megőrzéséhez. A kultúra – s így a kisebbségi kultúrák – megbecsüléséből, valamint a kulturális vívmányok jövő nemzedékek számára történő megőrzéséből kellene kiindulni;

1.3 **emlékeztet rá**, hogy a világ egyéb részein gyorsan halad a kulturális örökség digitalizálása, és **hangsúlyozza**, hogy az európai kulturális örökség és irodalom digitális formában, széles körben történő hozzáférhetővé tétele az európai tudásalapú társadalom sikerének előfeltétele, ugyanakkor elősegíti az európai régiók és városok fejlődését is;

1.4 **értékeli**, hogy az Európai Bizottság közleménye kiemeli a kulturális örökség digitalizálásával kapcsolatos főbb kihívásokat és számos megoldatlan technikai, jogi és pénzügyi kérdést, és **megjegyzi**, hogy a helyi és regionális önkormányzatok támogatják az ezen a területen történő előrelépésre irányuló erőfeszítéseket;

1.5 **hangsúlyozza**, hogy az információs társadalomra vonatkozó valamennyi stratégiának a helyi és regionális önkormányzatok a legfontosabb végrehajtó szervei, és hogy számos

esetben ők tartják fenn a könyvtárakat, ezért a digitális könyvtárakkal kapcsolatos kezdeményezés keretében a helyi és regionális szintre is megfelelő figyelmet kell fordítani;

1.6 **megítélése szerint** rendkívül fontos, hogy a kulturális örökség digitalizálását az összes uniós tagállamban ösztönnözzék, és **hangsúlyozza**, hogy a digitalizálás előnyei csak akkor használhatók ki, ha a kulturális örökség online hozzáférhetővé tételét széles körben – helyi és regionális szinten is – támogatják, és intelligens információkereső rendszereket fejlesztenek ki;

1.7 **rámutat**, hogy a digitalizálás hosszú távú folyamat, amely jelentős anyagi forrásokat igényel – szükség van az anyagok folyamatos karbantartására, frissítésére és konvertálására –, és **egyetért** azokkal az előnyökkel kapcsolatban, amelyek a digitalizálástól a kulturális örökség hozzáférhetővé tétele és megőrzése vonatkozásában várhatók;

1.8 **emlékeztet rá**, hogy a digitális anyagok mind a digitalizált analóg anyagokat, mind az eredetileg is digitális formában előállított új anyagokat magukban foglalják;

1.9 **megjegyzi**, hogy a tagállamok digitális könyvtári szolgáltatásai egymáshoz elektronikusan kapcsolódó, nemzeti, regionális és helyi szinten előállított elemekre terjednek ki. Sikeres működésükhöz európai szintű együttműködésre és koordinációra van szükség;

1.10 **úgy véli**, hogy a könyvtárakra döntő szerep hárul a kulturális örökség és az irodalom online környezetben történő hozzáférhetővé tételében, mivel ez az anyag az ő segítségükkel juttatható el legkönnyebben a nagyközönséghez, ugyanakkor **megjegyzi**, hogy elengedhetetlen, hogy a könyvtárak együttműködjenek az archívumokkal, múzeumokkal, valamint más kulturális létesítményekkel és a terület érintett szereplőivel.

2. A Régiók Bizottságának ajánlásai

A Régiók Bizottsága

2.1 **hangsúlyozza**, hogy a digitalizálásnak nem az az elsődleges célja, hogy a hagyományos nyomtatott és egyéb „fizikai” kulturális termékek helyébe lépjen, hanem az, hogy az analóg anyagok mellett állítson elő digitalizált anyagokat, és segítse az információk hozzáférhetővé tételét;

2.2 **kiemeli**, hogy mivel az európai kulturális örökségnek egyelőre csak igen kis része került digitalizálásra, és még sok munka van hátra, új finanszírozási formákat is ki kell alakítani, beleértve a magánszektor szereplőivel történő együttműködést;

2.3 **rámutat**, hogy a kis országokat és a kis területen beszélt nyelveket tekintve a digitális anyagok kereskedelmi piacai egyelőre meglehetősen korlátozottak, pedig az ilyen anyagok előállításának állandó költségei csaknem ugyanolyan nagyságrendűek, mint a nagyobb területeken beszélt nyelvek esetében, és **kiemeli**, hogy a technológiai haladásnak köszönhetően a digitális könyvtárak kialakításakor már a különböző nyelvi területeken élő felhasználók igényeit is figyelembe lehet venni, és ez fontos is;

2.4 **megjegyzi**, hogy bár a régebbi európai kulturális örökség jelentős része már mentes a szerzői joggal kapcsolatos korlátozásoktól, így hozzáférhető az információs hálózatokon, az újabb kulturális örökségre vonatkozó szerzői jogi rendelkezések megreformálására irányuló európai bizottsági javaslat igen fontos;

2.5 **rámutat**, hogy egyes országokban vannak már arra utaló jelek, hogy a lakosság bizonyos részei nem képesek lépést tartani a digitális technológia eredményeivel, és **úgy véli**, hogy a leghátrányosabb helyzetű társadalmi csoportoknak megfelelő lehetőségeket kellene teremteni az internethez való hozzáférésre, és útmutatást kellene nyújtani számukra a használatáról;

2.6 **hangsúlyozza**, hogy a helyi és regionális önkormányzatokra igen fontos szerep hárul a kulturális örökség előállítóiként és tulajdonosaiként, illetve a tekintetben, hogy gondoskodjanak

arról, hogy az információs társadalom szolgáltatásaihoz a lakosság minden tagja – a lehetőségekhez mérten – azonos mértékben férjen hozzá;

2.7 **kiemeli**, hogy számos európai országban még nagyon fontos az a lehetőség, hogy a közkönyvtárak hozzáférést biztosítsanak a hagyományos nyomtatott anyagokhoz, de a nagyközönség részére az Internet és az online szolgáltatások igénybevételére is lehetőséget kell nyújtaniuk. Az online szolgáltatások végfelhasználóira és ezek helyi igényeire tekintettel ezeket a szolgáltatásokat helyi és regionális szereplőknek kellene megszervezniük. Fontos, hogy a könyvtári tevékenységek nemzeti finanszírozása során ezt is figyelembe vegyék;

2.8 **megjegyzi**, hogy ahol a helyi és regionális önkormányzatok részt vesznek hálózati szerverrel rendelkező és a szolgáltatások teljes skáláját nyújtó különféle könyvtári vagy egyéb konzorciumokban, gondoskodni kell arról, hogy megfelelő lehetőségük legyen e tekintetben a döntések befolyásolására;

2.9 **üdvözli**, hogy az Európai Bizottság kiemeli a digitalizálendő anyagok kiválasztásával kapcsolatos kihívásokat, és **úgy ítéli meg**, hogy először is megfelelő figyelmet kell szentelni a helyi és regionális megfontolásokon alapuló kiválasztási kritériumoknak, továbbá kiegyensúlyozottan kell kezelni a közönség igényeit, illetve az örökség megőrzésének biztosításán alapuló kiválasztási kritériumokat;

2.10 **támogatja** azt a javaslatot, hogy dolgozzanak ki stratégiákat a digitalizált kulturális anyagok hosszú távú megőrzésére annak érdekében, hogy a kulturális örökség digitalizálására fordított források ne vesszenek kárba a technikai rendszerek és a szoftverek változásakor;

2.11 **érdekesnek tartja** azt a javaslatot, hogy hozzanak létre kompetenciaközpontokat a tagállamokban, és a központok fontos feladatákként **hangsúlyozza**, hogy gondoskodniuk kell arról, hogy a szükséges szakértelem és know-how helyi és regionális szinten is rendelkezésre álljon, ezenkívül a bevált gyakorlatokat is terjeszteniük kell.

Brüsszel, 2006. június 15.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Michel DELEBARRE